

Саха тылыгар уруок технологической каартата

Учуутал	Муксунова Мария Касьяновна	
Уруок	саха тыла	
Кылаас, оскуола	6 б кылаас, Уопсай үөрэхтээһин Советской Союз Геройа Н.С.Степанов аатынан Бүлүүтээҕи орто оскуолата	
Уруок темата	Аат тыл – «Алаас алгыһыгар» (Родион Еремеев «Алаас алгыһа» хоһоонунан...)	
Уруок тиибэ	Тылы байытар уонна анаарар - сааһылыыр уруок	
Уруок көрүгэ	Булкаас, оонһуу уруок	
Уруок сыала	Аат тылы хатылааһын, уруокка интэриэһи көбүтүү, умсугутуу	
Уруок соруга	Оҕо тылын баайын ханатыы, билиини чопчулааһын, сааһылааһын	
Уруок тэрилэ	«Смарт» интерактивной дуоска, Power Point компьютернай презентация, «My test» тест-программа, бөлөхтөргө соруудахтаах карточкалар,	
Уруок хаамыыта	Тэрээһин – турукка киллэри (1 мүн) Билиини чопчулааһын, уруок сыалын- соругун туруоруу (5 мүн) Карточканан үлэ (6 мүн.) Ылбыт билиини сааһылааһын (8мүн) Тургутан көрөр оонһуу (8) Хоһоон ааҕыы (2 мүн) Карточканан үлэ (3 мүн.) Тургутук-тест (5 мүн) Түмүк оноруу, сыаналааһын (3 мүн) Дьыэҕэ үлэ (2 мүн) (2 мүн - резерв)	
Сүрүн өйдөбүл <i>(Личностно- значимая проблема)</i>	Бэйэ- бэйэҕэ болҕомтолоох буолуу, эйэлээх сыһыан, өйдөһүү, бодоруһуу – үтүө киһи холобуругар иитилии тирэҕэ.	
Үөрэтии көрүгэ уонна кизбэ	Сайыннарыылаах үөрэх технологията - бөлөбүнэн куолаан үлэ, бэйэ санаатын этии, үөрэнээччи көхтөөх кыттааччы, чинчийээччи, сананы арыяаччы буоларын ситиһии. Оонһуу технологията – үөрэххэ көбүн көбүтүү	
Үөрэх дэгиттэр үөрүйэхтэрэ		
Тустаах үөрэх предметин үөрэтии	Үөрэх сатабылларын сайыннарыы	Бодоруһар сатабыл
Карточканы ааҕан, ырытар, толкуйдуур, соруудаҕы толорор; санаатын сааһылаан этэр; Тексинэн үлэ, ырытыы, чинчийии, бэйэ санаатын толору этии, санаа атастаһыы; Билбитин- көрбүтүн олоххо тутта үөрэнэр, сааһылыыр, чопчулуур,тылын баайын ханатар.	Бэйэни салайынар- дьаһанар сатабыл - үлэ сыалын-соругун таба туруоруу, сатаан былаанныыр, туох-ханлык түмүккэ кэлиэхтээҕин быһа холоон билэр. Билэр- көрөр сатабыл – билиини дөбөннүк булар, бэлиэтэнэр, түмэр, ситимниир. Билиини сааһылааһын – саҥа билии	Бииргэ үлэлиир үөрүйэх – дьону кытта бииргэ алтыһан үөрэнэр, үлэлиир араас ньыманы баһылыыр (пааранан, биирдиилээн, бөлөбүнэн уо.д.а) Кэпсэтэр үөрүйэх – кэпсэтии уратыларын өйдүүр, табан кэпсэтэр. Кэпсэтии сиэрин тутуһар үөрүйэх - дьону кытта алтыһыыга кэпсэтии сиэрин тутуһар, туттан-хаптан бодоруһуу ньымаларын тоҕоостоохтук туттар.

	<p>Ыларга баар билиитигэр тирэбирэр, өй үлэтин араас дьайыыларын кэбэбэстик толорор.</p> <p>Рефлексия - улэ сыалы- соругу ситиһэр ньымаларын уонна усулуобуйаларын төһө сөпкө талбытын сыаналыыр. Үлэ хаамыытын хайдах салайан иһэрин кэтээн көрөр.</p>	
--	--	--

Уруок хаамыыта

Уруок түһүмэбэ	Кэмэ	Үөрэтэр, сайыннарар соруудахтар	Учуутал үлэтэ	Үөрэнээччи үлэтэ	Үлэ көрүнэ	Сатабыл көрүнгэрэ	Бэрэбиэркэлээһин
1.Тэрээһин. Турукка киллэри (мотивация)	1 м.		Оҕону турукка киллэрэр, уруокка көхтөөхтүк кыттар ньыматын хааччыйар.	Үөрэнээччи болҕомтотун учууталга хатыыр. (Уруок сыалын-соругун толкуйдуулар,чопчулуулар).		Бэйэбэ туһааннаах: үлэлиир турукка киири	
2. Билиини чопчулааһын (Билиигэ тирэбирэн)	5 мун.	Аат тыл өйдөбүлүн хатылааһын	Презентацияны холбоон уруок сыалын-соругун туруорар	Эппиэттэһэр. - үлэ сыалын-соругун таба туруоран,сатаан былаанныыр, туох-ханнык түмүккэ кэлиэхтээбин быһа холоон билэр.		Кэпсэтэр үөрүйэх Бииргэ үлэлиир, кэпсэтэр үөрүйэх	Тылынан

<p>3. Карточканын үлэ</p>	<p>6 мүн.</p>	<p>Бөлөхтөр карточканын үлэлииллэр, соридагы толороллор</p>		<p>Хас биирдии үөрэнээччи бөлөх үлэтигэр кыттынар, анал кумаагыга суруйаллар. 1 оҕо тизкини толору уонна булбут тылларын ааҕар.</p>	<p>Бөлөбүнэн</p>	<p>Билбит-көрбүт өйдөбүлүн олоххо туттар.</p>	<p>Суругунан, тылынан</p>
<p>4. Ылбыт билиини сааһылааһын</p>	<p>(8 мүн)</p>	<p>Ылбыт билиини сааһылааһын</p>	<p>Оҕо тобулук өйүн сайыннары, уруокка көхтөөхтүк кыттарын хааччыйы.</p>	<p>Оонньуу форматынан аат тылы билиигэ күрэхтэһэллэр</p>		<p>Бэйэлэригэр түмүк оностоллор, тылларын баайын ханаталлар.</p>	<p>Тылынан</p>
<p>5. Тургутан көрөр оонньуу</p>	<p>(8)</p>	<p>Бөлөхтөр карточканын үлэлииллэр, соридагы толороллор</p>	<p>Тыл оһуорун карточкага толотторуу</p>	<p>Оонньуу форматынан аат тылы билиигэ күрэхтэһэллэр</p>	<p>Бөлөбүнэн</p>	<p>Билиини сааһылааһын, өй үлэтин сайыннары</p>	<p>Суругунан, тылынан</p>
<p>6. Хоһоон аагы</p>		<p>Оҕо уус-ураннык, дорҕоонноохтук хоһоону ааҕар үөрүйэбин сайыннары</p>	<p>Хоһоону соридахтаан аахтарар</p>	<p>Аахпыт хоһоонноруттан аат тылы булаллар</p>		<p>Билэрин, билбитин араас соридахха тутта үөрэнэр</p>	<p>Тылынан</p>

7. Тургутук-тест		Аат тылы төһө өйдөөбүтүн тест көмөтүнэн билгэлээһин		Сана иһитиннэриини бэйэлэригэр ылыналлар, ыйытыга эппиэттиллэр, бэйэлэрин санааларын этэллэр.	Интерактивнай дуоскаба хонтуруолланаллар	Билиини сааһылааһын, түмүк оноруу Билэр-көрөр сатабыл. Бодоруһар: бэйэ санаатын, толку-йун сааһылаан этии, санаа атастаһыыта Тустаах үөрэх сатабылын сайыннарыы Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл	
8. Түмүк оноруу, сыаналааһын		Түмүк оноруу				Тустаах үөрэх предметигэр туһаайыы; Бодоруһар:	

						<p>Обону кытта таһаарыылаахтык , кедьүүстээхтик үлэлээһин</p> <p>Кэпсэтэр үөрүүэх – кэпсэтии ураты-ларын өйдүүр, табан кэпсэтэр.</p>	
<p>Ылбыт билингэ түмүк санаа</p>		<p>(оҕо талан толорор соруудаҕа)</p> <p>Бастаан оҕолор бэйэлэрэ санааларын этэллэр</p>	<p>Учуутал түмүк тыла</p> <p>Уруок кэрэхсэнэр, умсугутар өрүтүн оҕолортон ыйыталаһан чуолкайдыр, чопчулуур.</p> <p>Уруокка билбити, сананы арийбыттарын ыйыталаһы, кэпсэтии. Тылынан эппиэти, суругунан үлэни быһаара-быһаара сыана туруорабын. Кыһаллан үлэлээбиттэри бэлиэтиибин</p>	<p>Үөрэнээччи түмүк тыла.</p> <p>Бүгүгүннү уруоктан тугу ылыммыттарын, сананы билбиттэрин туһунан бөлөхтөр салайааччылара санааларын этэллэр, бағалаах оҕолор санааларын аһаҕастык этэллэр. Өйдөөбөтөхтөрүн ыйыталлар</p>	<p>Биирдиилээн</p>	<p>Билиини сааһылааһын – өй үлэтин араас дьайыыларын кэбэҕэстик толорор. Ырытыы, чинчийии, бэйэ санаатын толору этии</p>	<p>Суругунан</p> <p>Оҕолор уруокка хайдах үлэлээбиттэрин сыаналааһын</p>

9. Дьизэ үлэ	2 мүн	Аат тылга эрчилли		Диниэбинньиктэригэ р суруналлар, өйдөммөтү ыйыталлар.			
--------------	----------	----------------------	--	--	--	--	--